

TRACTAMENT DE LLENGÜES: DE L'ELABORACIÓ D'UNA UNITAT DIDÀCTICA A UNA PROPOSTA GENERAL DE CURRÍCULUM INTEGRAT

JOSEFINA SALORD RIPOLL
EUGENI ROIG REBAQUE

IES JOAN RAMIS I RAMIS (MAÓ)*

1. PRESENTACIÓ

Els departaments de llengua catalana i castellana i literatura de l'IES Joan Ramis i Ramis (Maó) van ser convidats, el setembre de 2000, a participar en la proposta de la Conselleria en relació al Currículum Integrat de Llengües (CI). El motiu era obvi: el Projecte Lingüístic del Centre contempla en un lloc central el Tractament de Llengües.

La resposta va ser, evidentment, positiva pel fet de valorar de forma interessant i necessària, enriquidora per al nostre centre, la idea d'endinsar-nos en aquest nou plantejament de la tasca docent, la qual ens ha de portar, en darrer terme, a repensar la nostra actuació, a encarar, en fi, la feina dels anys venidors de manera coordinada, tot aplicant la metodologia d'ensenyament de llengües més actual.

Així, per començar, els caps d'ambdós departaments i el professorat de 3r d'ESO, pel fet que el major punt de connexions en les respectives programacions era la iniciació de l'alumnat a la poesia al llarg de la 3ª avaluació, vam decidir preparar una Unitat Didàctica de poesia: començàvem, d'aquesta manera, pel darrer nivell de concreció dels curricula; és a dir, la posada en pràctica a l'aula d'una part de la programació. El caràcter inèdit de l'experiència i la insuficiència de temps van desaconsellar un plantejament més ambiciós; altrament, la decisió presa havia de permetre arribar a una major valoració de l'experiència per mor que podríem comptar amb els resultats finals – l'aprenentatge de l'alumnat- com a millor sistema per a la nostra autoavaluació.

* L'equip de professors que ha elaborat la Unitat Didàctica de poesia ha estat format per: Josefina Salord, cap del departament de llengua catalana i literatura i coordinadora lingüística del centre; Diego Dubon, cap del departament de llengua castellana i literatura; Margarida Cursach i Eugeni Roig -coordinador del projecte-, membres del departament de català; Mercedes Caruana i Salvador Femenias, membres del departament de castellà; i Aina Ferragut, membre del departament d'orientació –àmbit sociolingüístic-. Per dur a terme el projecte, aquest equip ha realitzat un curs de Tractament de llengües (30 hores) del CPR de Menorca, coordinat per l'assessor Francesc Florit Nin. Cal fer constar la participació del conjunt dels dos departaments i, d'una manera especial, la col·laboració d'Àngel Mifsud –professor del departament de català- en l'elaboració d'aquest document final.

L'experiència ha estat força enriquidora perquè ha possibilitat l'intercanvi d'opinions entre els dos departaments, i ha implicat l'inici d'una profunda revisió de tota una sèrie d'aspectes relatius a la docència de les llengües: la necessària uniformitat tant terminològica i conceptual com metodològica; la no repetició dels continguts comuns per tal d'estalviar temps que s'hauria de dedicar a atendre millor la diversitat de l'alumnat i a poder assolir nous continguts fins ara no prou treballats.

2. L'EXPERIÈNCIA DE L'ELABORACIÓ DE LA UNITAT DIDÀCTICA

El punt de partida per realitzar la UD va ser la constatació, en establir els objectius, que tots eren comuns, excepte el que fa referència a conèixer els autors més significatius de la poesia catalana i els de la poesia castellana renaixentista, la qual cosa demostra que ja partíem d'una distinta seqüenciació del tema en les programacions dels dos departaments. Com que aquesta coincidència en els objectius es repetia, augmentada si cal, en els continguts (conceptes, procediments i actituds), l'únic apartat que va presentar dificultats va ser consensuar una metodologia i uns criteris d'avaluació comuns.

La metodologia per treballar les activitats combinava les col·lectives amb les individuals, les estratègies d'exposició amb les d'indagació; i la producció de textos orals i escrits literaris, que fomentessin la creativitat personal, amb aquells que permetessin la plasmació verbal de múltiples coneixements i destreses. De fet, tots els professors participants van aplicar, sense problemes, aquests pressupòsits en les seves activitats després d'unes intenses sessions de debat i de replantejament de la seva metodologia personal.

Quant a l'avaluació, es van preveure dos mecanismes per valorar els rendiments de les activitats desenvolupades: un a nivell d'alumnes, consistent, a partir de l'avaluació inicial, en una de formativa i una altra de final per mesurar-ne el grau d'assoliment dels objectius; i un altre a nivell de professors, consistent en una enquesta perquè valoressin la seva experiència personal en l'aplicació de la UD i el grau de coordinació amb la resta dels professors participants en el curs de Tractament de llengües. A hores d'ara, encara no disposam dels resultats de l'activitat d'avaluació final dels alumnes, tot i que

la formativa es mostra satisfactòria segons manifesten les dades de l'enquesta passada als professors, la qual valora molt positivament el conjunt de l'experiència.

En aquest sentit, els professors valoren en termes positius l'estalvi de temps, el fet d'haver pogut incidir en aspectes metodològics i procedimentals; la distribució més racional, sense repeticions, dels continguts, i, finalment, el fet de poder contrastar, en l'avaluació de l'assoliment de cada contingut, les diferents perspectives dels dos professors. Quant als aspectes negatius, els professors apunten la dificultat que suposarà traslladar aquesta coordinació en una sola UD al conjunt de tota la programació de tota l'etapa, especialment si no hi ha prevista una franja horària comuna per a les reunions de coordinació, i no es compta amb recursos de tota mena per introduir una major diversificació metodològica en les activitats (mitjans audiovisuals, informàtics, bibliogràfics, sortides...).